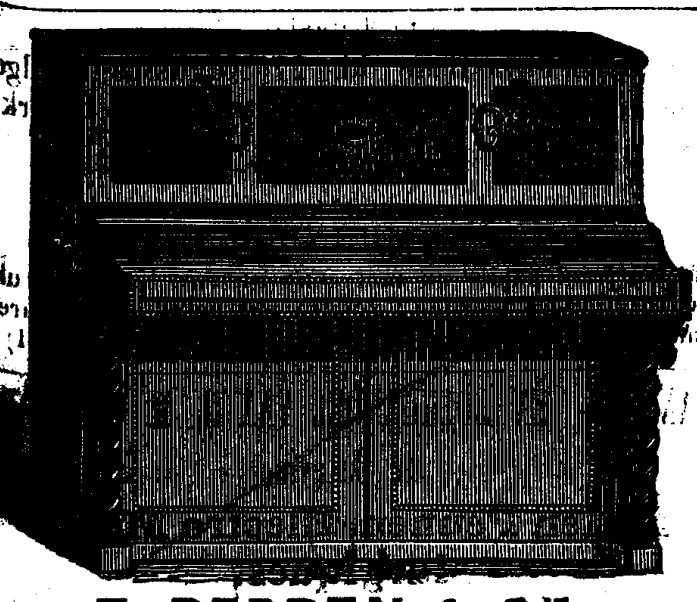

MAGONNIEKE SOCIETEIT
VERGADERING,
 Donderdag, 1 September 1859.
 L. J. J. SNELLEBRAND,
 Secretaris.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.
THE-DANSANT
 Zaterdag den 10den September a. s.
 Namens de Directie:
 De Secretaris,
 BRUGMAN.

SPAARBANK
 Zittagen 3 en 17 September.

F. BERDEN & CIE
FAB. DE PIANOS
A BRUXELLES

Depôt pour tout Java.
CASSALETTE & CIE.

Per Henriette Elisabeth Susanna ont-
 ingen de ondergeteekenden

5 PIANO'S,
 vervaardigd in de fabriek der Heeren F. Berden & Co.
 CASSALETTE EN Co.

RIJTUIGEN.
 Ontvangen bij de ondergeteekenden

1 KOETS CALEGHE,
 tevens
 als vis-à-vis kunnende gebruikt worden.

1 KOETS COUPÉ,
 vervaardigd uiterts elegant, van keurige bewerking en ver-
 vervaardigd in de fabriek van A. d'Ieteren te Brussel.
 benevens:

1 VIS-A-VIS,
 vervaardigd in de fabriek van J. S. LEHMAN, te Rotterdam.
 CASSALETTE EN Co.

REVOLVERS,
 système
REVOLVERS
 Chez L. PLATON & Co. (2720)

Een nieuw assortiment
 goede gouden en Zilveren
HOROLOGIEN,
 Ontvangen bij J. RENAUD.

Verkrijgbaar:
Beste Zemelen,
 van 2 tot 50 pond.
 LEROUX & Co.

EENE PARTIJ PAS AANGEBRAGTE
DELFTSCHE GRASDOPER,
 tegen zeer redelijken prijs, a Contant
 te bekomen bij J. SPEET.

Ontpakt:
 Een groot factuur:
SPIEGELS,
 van 1.86 maal 1.06 Ned. duim en 0.78
 maal 0.47,
 met rijk vergulde Lijsten.
12 stellen Schilderijen nieuwe
Sujetten.
 CASSALETTE EN Co.

Allsopp's Ale in Kruiken,
 bij GEBRS. VEIT.

Ontvangen bij **A. PONS, Shuisbrug,**
 een groot assortiment
 Franjes, Passementen met Knoopen, Knoopen
 en Brapdebouy voor Japonnen te garneren, di-
 verse soorten Naazijde, Garen en Band, Zijde
 Veters, Kussen garnituren, Zijde en Glacé Kin-
 der Handschoenen, Sorties de Bal en Mantilles,
 Crinolines (Cages), Neteldoek voor pracht Gor-
 dijnen (geborduurd), Mitaines met gitten, en
 een partij modye
BLOEDKORALEN.
 BATAVIA, 27 Augustus.

UITGEZOCHTE
Singapore Planken
 en
PALEMBANGSCHE ROTTEGMATTEN.
 Bij J. SPEET.

BESTE
 Soerabaysche Aardappelen en Sumnapsche Uijen,
 benevens
MACASSAARSCH
Roode Vischjes.
 à Contant te verkrijgen bij J. F. TENTEE.

MILITAIRE VERSIERSELEN,
 ook kunnen EPAULETTEN en FOURAGERES van
 rang worden veranderd, alsook bijzonder mooi worden
 schoongemaakt; zoomede GOUDEN en ZILVEREN
BORDUURSELS.
 Tevens worden vervaardigd alle soorten van
KOORDEN, KWASTEN, FRANJES,
KNOOPZIJDE, BEURS-GARNITUREN, etc.
 bij L. KUIJK,
 Passementwerker.
 Batavia.

KRAMAT'S APOTHEEK.
 Op den 1sten September
 zal de ondergeteekende zijne Apotheek
 openen, op den hoek van Kampong-Balie, bij de brug
 van Passer-Senin.
 30 Augustus 1859.
 R. R. NAUTA.

ERWTEN SOEP.
 op Donderdag den 1sten September
NAGEMAakte SCHILDPADSOEP
 op Zaterdag den 3den September.
 F. PEREIRA.

MAGAZIJN VAN PIANO'S,
 Gang Patjenongang.
DUBRAY & Co,
 hebben ontvangen:
12 Piano's,
 van verschillend model; zij garanderen deze
10 jaren lang tegen alle gebreken die
 ontstaan kunnen uit gemis aan softfater. Zij
 verblijden zich, de PIANO'S, die zich niet goed mog-
 ten houden, tegen andere te verwisselen.
 Dezen waarborg kan men veilig vertrouwen.
 Verder zijn zij voorzien van muziek, instru-
 menten en snaren. Zij repareren piano's, or-
 gels en andere instrumenten, en stemmen Piano's
 voor eenmaal en bij abonnement.

ZEVEN OCTAAF'S
PIANINO'S,
 regtstreeks ontvangen uit de fabriek van
ERARD
 te Parijs, bij
 VAN OMMEREN, RUEB EN Co.

Bij de ondergeteekenden verkrijgbaar
 superieure
ENGELSCH WAGEN EN BENDIETUIGEN,
 met pleet gemonteerd,
ZADELS,
ENGELSCHE BIER OP FUST.
 VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

HET KANTOOR
 van den Ondergeteekende wordt met 1 September
VERPLAATST,
 in het Lokaal vroeger geoccupeerd door de firma
DÉ WEERDT, RUIJL & Co. aan de *Groote*
Rivier.
 W. CORES DE VRIES.

Met referentie aan
 de annonce voor-
 komende in de Javasche Courant van
 den 24sten Augustus No. 68, vraagt de
 Ondergeteekende:
 Heeft **Charles François Fisser**
Junior zelf ooit Crediet gehad?
 T. D. ANGUS.

WORDT GEVRAAGD
 Eene **VROUW**, van middelbare leef-
 tijd, in staat het opzicht over eene uit-
 gebrede inrigting te houden en te
 bestieren.
 Adres La. H. bij den heer Van Dorp.

GEVRAAGD
 Iemand van middelbaren leeftijd om
 vreesdelingen aan de kleine boom op te richten.
 Adres La. H. bij den heer van Dorp.

De aangekondigde verpachting der In-
 komsten van het land
TJOMAS,
 zal geen voortgang hebben.
 J. J. MIJNSSEN,
 Notaris.

Iemand over eenige **BATAVIA** te nemen de
 schikken, biedt zich aan als **DELLER** in
 eene reeds gevestigde of nog op te richten te Batavia
 of elders bij preferentie in de handel en
 scheepvaart.
 Reflecterenden gelieven zich met franco brieven te
 adresseren onder het nummer dezer advertentie, Bureau
 dezer Courant.

Mr. CARTER,
 op Batavia teruggekeerd, is dagelijks te spreken van des
 morgens 7 tot 11 ure; bezoekt des verlangende de pa-
 tienten van 11 tot 1 ure des namiddags.
 Koningsplein in het huis vroeger bewoond door den
 heer Jacometti.

LET WEL.
 Aan gezagvoerders van Schepen van
TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,
 wordt f 100.— vracht aangeboden, tot den overvoer
 eener **Scheepsboot** met toebehooren.
 Adres
 KBUIJMEL te Batavia.

Wordt aangeboden
Een Huis,
 staande op *Rijswijk*.
 Adres letter B.
 H. M. VAN DORP.

Te Koop:
TWEE PIANINO'S,
 waarvan een **OBLIQUE,**
 beide fraai van toon en bewerking.
 H. M. VAN DORP.
 BATAVIA, 1859.

**Wordt Gevraagd:
EEN SCHEEPSDOCTER.**

B. KOPERSMIT EN Co.

Eene familie zoekt eene
EUROPEESCHE VROUW OF BONNE,
om aan boord TWEE KLEINE KINDERTJES te helpen
oppassen, waarvan het jongste tien maanden oud is.
Adres Java-Bode, letter Z, 2700)

Wordt in Huur gevraagd

Op *Rijswijk, Noordwijk of Molenvliet,*
een bovenhuis of bovenkamers, met of
zonder kost en ongemeubileerd.
Adres Java-Bode, Letter Q, (2747)

TE HUUR EEN HUIS,
in de
Secretarielaan, (2695)
Te bevragen bij
BOSHOUWER.

Consulat-Général de France.

A VIS.

(voir le No. du Javasche Courant du 1er Mai 1858,
et le No. 35 du Bataviaasch Handelsblad du
même jour).

En spite de nouvelles mesures, les étrangers qui,
Batavia désirent se rendre en France, sont prévenus
qu'à l'avenir le visa du consulat général exigé à l'entrée
du territoire de l'empire ne pourra leur être accordé
que sur la présentation d'un passeport, délivré soit
par les autorités compétentes des états auxquels ils
appartiennent, soit par les agents diplomatiques ou
consulaires de ces états dans les Pays-Bas ou
dans les possessions Néerlandaises.

BATAVIA, le 29 April 1858.

Ten gevolge van nieuwe maatregelen, worden alle
vreemde personen die zich van Batavia naar Frankrijk
wenschen te begeven, verwittigd dat het visa van het
Keizerlijk vereisch, hun voortaan niet anders kan
worden verleend, dan op vertoon van een passeport,
uitgereikt hetzij door de bevoegde autoriteiten van de
staten tot welke zij behooren, hetzij door de diploma-
tische of consulaire agenten van die zelfde staten in
Nederland of in de Nederlandsche bezittingen.

BATAVIA, 29 April 1858.

Strangers leaving Batavia with the intention of pro-
ceeding to France, are hereby notified that, owing to
new regulations upon the subject, the visa of this Con-
sulate General, necessary to obtain an admission into
the possessions of the Empire, cannot be granted in
future, except on the production of a passport issued
either by the proper authorities of the governments
to which they belong, or by the Diplomatic or Con-
sular agents of their governments in Holland or in
the Dutch foreign possessions.

BATAVIA, April 29th 1858.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij,
blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brand-
schade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koop-
mansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij-
en Thé-Établissements,** tegen de volgende pre-
miën:

- Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve 1% sjaars
- Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezon-
deld van andere Gebouwen, zoomede op
Goederen en Meubelen daarin aanwezig 1% "
- Suiker- en Koffij-Etablissements.
- Gebouwen van Steen met Pannen gedekt,
zoomede op Goederen, Producten, Machine-
riën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig 3/4%
- Op Gebouwen van Steen en Hout of van
Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede
op Goederen, enz., daarin aanwezig 1%
- Op Gebouwen van Hout, met Sirappen
gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin
aanwezig 1 1/4%
- Op Schepen, liggende op Reeden 1%

E. MOORMANN & Co., te Batavia.
G. DAMNITZ & Co., te Samaranga.
P. KERVER & Co., te Soerabaja.

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgericht in 1836.
VOOR BRAND- EN LEVENSVZERKERINGEN.
Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maat-
schappij, zijn thans bereid om aan verzoeken ter
verzekering, gevestigd te

MORGAN MELBOURN en Co., Batavia.
MAJOR, MATZEN en Co., Soerabaja.
W. MAJOR en Co., Passaroeang.

Aan

SUIKER-FABRIKANTEN EN ANDEREN.

GEORGE FLETCHER,

Machinist en Fabrikant van Suikermolens,
te Farham Place, Gravel Lane, Southwark, London.

Neemt hiermede de vrijheid eerbiediglyk de aan-
dacht van Heeren Landeigenaren, hunne Gemagtigen
of Administrateurs, en van al degenen, die in eenig
opzicht met de **SUIKERBEREIDING** in verband staan,
te vestigen op de groote kracht zijner

STOOMMACHINES en SUIKERMOLENS,
SAPPOMPEN, CYLINDERS, STOOMKETELS
van allerhande soort,

TOEBEHOR voor MOLENS en RADEREN,

en op hunne voortreffelijkheid boven die, welke over
het algemeen gebruikt worden, en hoofdzakelijk op
zijnen

Zwaren Vertraagden Suikermolen

"die in staat is tusschen de 65 en 70 pCt.
Sap uit het Suikerriet te trekken,"

van welken molen hij de eenige uitvinder is; hebbende
hij denzelven in 1837 op het eiland **Cuba** ingevoerd,
sedert wanneer dezelve op alle **Britsche, Deensche,
Spaansche en Portugesche Bezittingen** in
algemeenen aftrek is geweest, en steeds de grootste
voldoening heeft gegeven.

G. F. die veeljarige praktische ondervinding in het
vak van **MACHINERIE** voor **SUIKER-ETABLISSE-
MENTEN** heeft, geeft de verzekering, dat alle orders,
waarmede men hem zoude willen vereeren, op eene
kunstmatige en keurige wijze zullen uitgevoerd worden.

G. F. maakt hierbij de opmerking, dat zijne Machi-
nerieën, wel is waar, op het eerste gezigt, niet goed-
koop mogen voorkomen; maar, wanneer kracht, gewigt
en hoedanigheid van het werk in aanmerking worden
genomen, zal de prijs per ton goedkoop gevonden
worden dan van eenigen anderen maker, en hij voegt
hierbij verder, dat al degenen, die eenige praktische
ondervinding in Machinerieën voor Suiker-Fabrieken
hebben gehad, wel bewust zijn, dat dikwijls groote
moeijtheden en zware verliezen ontstaan zijn uit
het aanwenden van goedkope en slechte Machinerieën.
Daar van daan de wenschelijkheid om sterke, doeltref-
fende en zeer geschikte Machinerieën te hebben, zoo als
G. F. gewoon is aan zijne veelvuldige vrienden in de
bovengenoemde plaatsen te leveren. Ten slotte, oordeelt
G. F. het hier, om de belangrijkheid van het
onderwerp eené geschikte plaats bekend te stellen, dat
hij het zich tot eenen algemeenen regel gemaakt heeft,
om alles in zijne fabriek af te werken, zoodat er niets
meer overblijft dan de stukken in elkander te zetten.

LONDON, 4 April 1858. (2753)

**Genezing te Calcutta, van de Aicht door
middel van de**

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

Copij van een brief den 14 Maart 1859, ontvangen
van Babo v. Bussumbee Law, hoofdkommies bij de politie
te Calcutta.

Aan Professor Holloway, 242 strand London.

Sir! Sedert verscheidene jaren geregeld lijdende aan
juicht of rhumatische pijnen, en alles beproefd hebbende
zonder eenige beterschap te bespeuren, ben ik ten laatste
tot het gebruik van uwe zalf en pillen gekomen. Ik bes-
thans zoo gelukkig u met een dankbaar hart te kunnen
melden dat ik al spoedig eene groote verligting onder-
vond, en met het gebruik der medicijnen voortgaande
den laatste winter, vrij wel was en nu nog steeds in
het bezit eener goede gezondheid ben.

Mijnen opregten dank bied ik u daarvoor bij deze aan;
ik gevoel niet erkentelijk genoeg te kunnen zijn, voor
het voorregt dat ik geniet ten gevolge van het ge-
bruik uwer niet genoeg te waardenen zalf en pillen,
en zal alles doen om u bij mijne vrienden aan te
bevelen.

Ik heb de eer te zijn
Uw. Dw. Dienaar,
BUSSUMBEE LAW.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à f 4.— f 3.— f 5.—
Potjes zalf à f 4.— f 3.— f 5.—

- Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
- Banjoemaas • M. S. Chermanan.
 - Poerworedjo • F. Neumann.
 - Soeracarta • W. Veldman.
 - Djocjocarta • Buijn & Co.
 - Salatiga • F. Krnthoffer.
 - Tegal • Wed. Dort.
 - Cheribon • W. Galistan.
 - Cheribon • M. Blok.
 - Samarang • H. L. de Lyon, de Groot, Kolf & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2752)

JAPAN.

Illustrations of Japan, consisting of private
memoirs and anecdotes of the reigning dynasty, of the
Sovereigns of Japan, a description of the feasts and
ceremonies customary at marriages and funerals, with
coloured plates, faithfully copied from Japanese origi-
nal designs.

Kaempfer, The History of Japan, with a descrip-
tion of the kingdom of Siam, with copper plates, maps
and plans of towns, etc. etc.

Hoffman, De trappen van vergelijking in de Japansche
taal.

Physiologie in de Japansche hulpwerkwoorden.
Maten, gewigten en muntspacen van het Ja-
pansche Rijk.

Scot, Chinesische Sprachlehre zum Gebrauche zur
Selbstunterweistung.

H. M. VAN DORP. (2738)

Boekhandel LANGE & Co.

PROSPECTUS EN LIJST VAN INTEREKENINGEN

op een

HANDBOEK,

ten dienste

der Residenten, Assistent-Residenten, Secre-
rissen der Residentien en afzede adminis-
tratieve ambtenaren,

die, als zoodanig, en uit kracht van hunne ad-
ministratieve bediening op Java en Madura, het voorzitt-
schap van eenige regtbank bekleeden, of, als griffier
eenig regterlijk collegie werkzaam zijn, of wel een
andere regterlijke functien uitoefenen,

zamengesteld door

Mr. G. J. KEISER.

Prijs franco f 5,—

Boekhandel van H. M. VAN DORP

te Batavia.

Met den Java-Bode dd. 27 Augustus is al-
gemeen verzonden het Prospectus van het werk

LETTERKUNDE VERSCHEIDENHEIDEN

door

J. MUNNICH,

dat op fraai papier en met eene nieuwe letter-
zetting uitgegeven worden, zoodra het getal intere-
keningen voldoende zal zijn.

KANTOOR- EN BOEKHANDEL VAN H. M. VAN DORP

te Batavia.

**Stalen Pennen, Electro Metal-
lurgiques,**

nieuwe en geavanceerde nitruiding, zodanig gehard
veerkrachtig, dat zij werp een zeer gewogen in e
Pennehouder bevestigd met de punten op ho-
of steen, zij de even dik als de nieuw zij
zoodat zij in het gewoon gebruik van zeer lang
duur zijn voor Postpapier en Propatria, ad-
derlijke sporten, à f 5,— per gros.

ALIZARIN INKT, à f 10,— f 15,— en f 20,—
per dozijn.

**Engelsche GELDLAADDES, Reis-
SCHRIJFCASSETTEN**

BORDPAPIER, in verschillende dikte

Eene groote sortering

Propatria Papier, Vellin Schrift,
Groot en klein Mediaan,

KARDOES

en andere papieren.

Schrijf-Cassetten voor jongelieden van f 15,—
en hooger.

Teeken-Portefeuilles — Achenhous Herw
Teekendozen; van f 6,— en hooger.

Fijne Passerdozen, losse Passers, Ivooren en
Palmhouten, Dubbele Palmen,

Stalen Meekettingen, etc. etc.

(2738)

Koninklijk Instituut

voor

Taal-, Land- en Volkenkunde

in

Nederl. Indië, te Deli

Aan Heeren Leden wordt dezer dagen, van wege h
Instituut gratis toegezonden:

Reinwardt's Reis naar het Oostelijk ge-
deelte van den Indischen Archipel.

De Leden worden beleefdelijk verzocht hunne co-
tributie over 1859 in te zenden aan de boekhandelaar

(2759) G. KOLFF EN Co.

VERGULDE EN PALISANDERHOUTEN

Ovale en vierkante

SCHILDERIJ-LIJSTEN

gemaakt voorhanden, worden van alle afmetingen va
vaardigd en met glas en toebehooren opgemaakt bij

(2687) G. KOLFF EN Co.

LOTEN VOOR DE AANSTAANDE

240e STAATSLOTERIJ

Zijn te bevragen à Contant:

1 Heel Lot ad f 100.—

1 Half " " " 50.—

1 Vijfde " " " 20.—

De Loten voor de 259e Loterij zijn alleen geplaa
en alzoo niet meer te bekomen.

(2738) G. KOLFF & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,

van Woensdag 31 Augustus 1889, No. 70.

TE KOOP

de Bremer Bark

FIDES A. I.

Gebouwd in 1853 te Brake, van Eikenhout en Kopervast en in 1858 op nieuw beslagen met geel metaal.

Het schip is gemeten 680 tonnen register, maar draagt ruim duizend tonnen; heeft twee dekken en twee ruime hontpoorten, is voorzien van eene zeer volledige inventaris en van proviand voor nog 1 jaar.

Adres bij de Agenten,
 C. BAHRE EN G. KINDER.
 (2709)

HET STOOMSCHIP MENADO,

kapit. **COUTERON,**

vertrekt 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail, naar

Samarang, Soerabaja, Macassar, Timor
Keopang, Delhi en de Molukkos.

Informatien bij
 W. CORES DE VRIES.
 (2722)

HET STOOMSCHIP PADANG,

Kapit. **GUYOT,**

zal den 5den September naar
Pontianak en Sinkawang
 vertrekken.

HET STOOMSCHIP MACASSER,

vertrekt den 8sten September via
Muntok en Riouw naar Singapore.

Nadere inlichtingen bij
 W. CORES DE VRIES.
 (2755)

STOOMBOOT OENARANG.

De vertrekdagen dezer boot zijn voor de maand **SEPTEMBER** geregeld,

als volgt:

Van BATAVIA naar SAMARANG,	den 4n.
SAMARANG " SOERABAIJA,	" 7 "
SOERABAIJA " SAMARANG,	" 11 "
SAMARANG " BATAVIA,	" 14 "
BATAVIA " SAMARANG,	" 20 "
SAMARANG " SOERABAIJA,	" 23 "
SOERABAIJA " SAMARANG,	" 28 "
SAMARANG " BATAVIA,	" 30 "

telkens des morgens ten 8 ure.
 Voor nadere informatien gelieve men zich te adresseren bij

de Agenten,
LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.
 (2695)

AMALIA AUGUSTA,

kapit. **H. A. van MARLE.**

Het bovengenoemd snelzeilend Barkschip thans op kust beladen wordende, zal tegen medio September van hier vertrekken naar **Amsterdam.** Genoemde bodem heeft de doelmatigste inrigtingen tot den overvoer van passagiers en is bijzonder daarvoor uitgerust, weshalve deze extra goede gelegenheid wenschene te vestigen voor nadere informatien adresseere men zich bij

de Agenten,
LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.
 (2689)

PRESIDENT RAM,

kapit. **J. B. ULRICH.**

Het bovengenoemd snelzeilend Barkschip, uitmuntend ingerigt en uitgerust tot den overvoer van Passagiers, en binnen weinige dagen bevoeren alhier van de kust terug verwacht wordende, draagt nog voor eene familie of enkele passagiers gelegenheid tot passage naar **ROTTERDAM.** Voor nadere inlichtingen adresseere men zich bij

de Agenten,
LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.
 (2690)

Gelegenheid tot den overvoer van Passagiers en Vrachtgoederen naar

SAMARANG EN SOERABAIJA

met het nieuw en uitmuntend ingerigt
 Nederlandsch Schip

JOHANNES CHRISTIAAN,

gevoerd door kapit. van Heemstede Obelt, om in den loop der volgende week te vertrekken.

Adres bij der Gezagvoerder in het H6tel der Nederlanden of bij de Agenten.
 C. BAHRE en G. KINDER.
 (2710)

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het Snelzeilend Ned. Barkschip

VESTA,

gevoerd door kapit. **J. P. C. Gerrebrands.**

Dit Schip is uitmuntend ingerigt en uitgerust tot den overvoer van Passagiers.

Het vertrek zal omstreeks medio October van hier plaats hebben, voor verdere informatien gelieve men zich te adresseren te Soerabaja bij de Heeren **B. J. van Eck en Co.,** bij den Gezagvoerder en alhier bij

de Agenten,
HAAGER EN SCHURMAN.
 (2753)

BATAVIA.

Batavia. De volgende bijzonderheden omtrent de reis van den Gouverneur-Generaal over een gedeelte van Java en het eiland Madura, strekken wederom als een vervolg op het daaromtrent vermeldde in ons vorig nummer van 27 dezer.

Den 21sten Augustus begaf de Gouverneur-Generaal zich van Ponorogo naar Madioen, en bezocht den volgende dag 's lands gebouwen, zoodmede de Europeesche en Inlandsche scholen.

Den 25sten Augustus vertrok Zijne Excellentie naar Ngawi, en nadat aldaar het fort en de kruidmolen in oogenschouw waren genomen, werd den volgende morgen de reis naar Soeracarta voortgezet.

Te Kedong Banteng, op de grens van Soeracarta aangekomen, werd de Gouverneur-Generaal ontvanger door eene commissie, bestaande uit den militairen commandant van Soeracarta, den assistent-resident, den rijksbestierder, en twee regenten, — welke Zijne Excellentie kwam complimenteeren.

Te Kramat, eenige paken verder, bevonden zich de dragenders, de halve batterij veldartillerie, en een half bataillon infanterie van het legioen van den Pangeran Adhipati Ario Mangkoe Negoro, met dezen aan het hoofd, ten einde Zijne Excellentie aldaar de militaire eerbewijzingen te doen, en te begroeten met drie salvo's uit het handvuur.

De kroonprins, de prinses, de broeders, van den Soesoehoenan en verdere prinsen, bevonden zich te Kedawong, om den Gouverneur-Generaal namens den Soesoehoenan te verwelkomen en verder te vergezellen.

Aan de westzijde van de overvaart der Solo-rivier, te Djoeroe, werd Zijne Excellentie door den Soesoehoenan en den resident van Soeracarta opgewacht en gecompimenteerd; van daar trok de trein in staatsie verder stadwaarts naar het residentiehuis te Soeracarta, alwaar Zijne Excellentie in den namiddag in welstand aankwam.

Den 25sten Augustus werd door den Soesoehoenan en den kroonprins een officieel bezoek aan den Gouverneur-Generaal gebracht, na afloop van welke plegtigheid Zijne Excellentie publieke audientie verleende.

Lampongsche Districten. Het maken van sawab's wint meer en meer veld; in navolging van het voorbeeld, gegeven door de kampons Natar en Mirah Batin, zijn verscheidene kampons bezig om sawa's aan te leggen.

Gedurende de maand July vielen dagelijks zware regenbuien, waardoor de bevolking verhoinderd werd, den grond tot den droogen rijstbouw voor te bereiden; door deze zware regens is tevens, al het nitegeplante vreemde katoenzaad en het meerendeel van het inheemsche in den grond verrot.

Het binneulandsche vertier was in July vrij levendig. Uit de verschillende afdelingen zijn te Telok Betong, aangekomen 6 vaartuigen, en van daar wederom derwaarts vertrokken eveneens 6 praauwen.

Van Java en andere plaatsen arriveerden 25 praauwen; 22 vertrokken naar Java.

In den loop der maand July zijn 48 tijgers en 57 rinocerossen gevangen, waarvoor aan premien werd uitbetaald eene som van 1080.

Zuid- en Ooster-Afdeling van Borneo. Omtrent de tuchtiging der opstandelingen door Z. M. stoomschip Celebes, reeds in ons nummer van 24 Augustus, is volgens een telegram medegedeeld, zijn thans de volgende bijzonderheden bekend geworden.

Door den commandant van genoemd vaartuig, was reeds vroeger gerapporteerd, dat een aanval op Poelo Petak te verwachten was, en dat onder de leiding van zekeren pangeran Aptasari, drie vloten, met lage daken, als van huizen, en met schietgaten voorzien, voor diep aanval gereed gemaakt werden. De Celebes stoomde daarop van Marabahan naar Poelo Petak, waar de barkas van de Ardjoena en de stoomer Tjipanas mede aanwezig waren, terwijl ongeveer 50 soldaten aan wal in bezetting lagen. Op den 27sten July besloot de commanderende officier van de Celebes den aanval op Poelo Petak niet af te wachten, maar met de drie ter zijner beschikking staande vaartuigen naar de Kapoës te stoomen, ten einde de vloten op de plaats, waar zij zamengesteld werden, op te zoeken en de daarbij aangelegde benting te vernielen.

De Tjipanas, welke vooruit was gezonden, wisselde, zoodra men van dat schip de bedoelde benting ontdekke, de eerste schoten met den vijand, doch haar ligt geschut had weinig uitwerking.

De Celebes volgde, digt onder de boomen langs de half verborgene benting stoomende, de Tjipanas ommiddelg op, en schoot met haar dertigponders spoedig eene bres in de zware balken, waaruit de benting was zamengesteld.

Onder bevel van den luitenant-ter zee Steffens werd gedebarkeerd, doch de vijand hield geen stand: de benting werd verlaten gevonden en vernield.

De versterkte vloten werden daarna midden op de rivier gehaald en, terwijl de vijand door eenige vruchteloze geweerschoten uit het geboomte langs de oevers zijne teleurstelling liet blijken, werden die logge gevaarten naar Poelo Petak gesleept.

Bovendien zijn eenige lilla's, kruid en lood buit gemaakt. Ons verties bepaalde zich tot twee in den arm gewonde inlandsche matrozen.

De gezondheidstoestand aan boord der schepen was overigens, in verband met een langdurig verblijf in de mberas-dampen op de rivieren, vrij voldoende. Sterfgevallen waren niet tafrijk.

Sedert te Sampit eenige militairen zijn gedetacheerd, schijnt het vertrouwen bij de bevolking te zijn teruggekeerd en blijft alles rustig.

Te Kotta Waringin heerschte groot gebrek aan rijst, ten gevolge van het mislukken van den oogst.

Ter hoofdplaats bleef handel en vertier zeer fraauw. Met de binnenlanden en de onderafdeelingen stond de handel nagenoeg stil.

Volgens de jongste van Macassar ontvangene berichten, loopende tot den 12den Augustus, heerscht verdeeldheid onder sommige der Wodjosche en Sopengsche hoofden en prinsen. De Wadjosche prins Aroe-Padali heeft, wegens eene oude vete met Datoe Sopeng, de aan dezen vorst toebehoorende, aan het meer van Tempé gelegene, groote negorijen Senkang en Ganta in de asch gelegd.

Ook tusschen Aroe Kiroe-Kiroe van Laboso (onder Sopeng) en Aroe Batoe-Poeti mede een vasal van Sopeng) is twist ontstaan.

Door Sopeng is een zendeling naar de koningin van Barroe afgevaardigd, met het doel, om hare voorspraak te verwerven bij het Gouvernement voor eene toenaadering. De koningin, die hare aanstaande bevalling te Goa verwacht, heeft de verdere behandeling dier aangelegenheid aan haren schoonvader, den koning van Goa overgelaten. Met bovengenoemden zendeling is een brief der koningin voor Sopeng medegegeven, waarin voorgesteld is, dat de hadat van Sopeng, voorzien van een geloofsbrief van den Datoe, naar Goa zouden afkomen, om met den koning aldaar te beraadslagen over hetgeen strekken kan tot welzijn van den Datoe en van het land Sopeng.

Voor zoo ver de ingewonnen berichten luiden en geloof verdienen, heeft Wadjo aan den tegenwoordigen oorlog met Boni nog geen direct deel genomen. Wel heeft Aroe Pakali met eene sterke afdeling gewapend volk, na de innamen van de hoofdplaats Boni door de onzen, zich te Pasempa bij de koningin van Boni gevoegd, om haar onder zekere voorwaarden zijne diensten aanbieden, maar vermits de door hem gestelde voorwaarden niet werden aangenomen, is hij teruggetrokken.

Wadjo is een in kleine provincien bestaand gemeenebest, waarvan echter eene krachtige band ontbreekt, daar tot dus ver te vergeefs naar een opperhoofd (Aroe Matoa) is gezocht.

Aroe Padali is wel iemand, die binnen Wadjo op den gang van zaken niet zonder invloed blijft, doch in geenen deele gezag uitoefent, behalve in het staatsje Mario-ri-awa, waar hij bij minderjarigheid van den eentigen vorst het beheer voert.

Sopeng daarentegen heeft zoowel direct, als indirect de zijde van Boni gekozen, door aanvankelijk zijn veldheer (poenggawa) Ambona Salentje te kiezen tot aanvoering der Bonische strijdkrachten, en door het latere aanwezen binnen Boni van Datoe Sopeng, en zijne veelvuldige bemoeijningen in de aangelegenheden van dat rijk.

De loop der gebeurtenissen heeft evenwel in de positie van Sopeng niet of meer verandering gebracht. Want door zijn aanmatigend gedrag binnen Boni gekaat en gewantrouwd, hebben de daaruit voortvloeiende oneenigheden en verwikkelingen tot verzwakking van Sopeng's invloed geleid, waardoor dit rijk zich heeft teruggetrokken en blijken geeft van toenaadering tot het Gouvernement.

Amboina. — Gedurende de maand July heeft het hyna aanhoudend geregend.

De gezondheidstoestand was, behalve eenige lichte koortsgevallen, naar wensch.

In den avond van 28 Junij, omstreeks half negen, is te Kema (Menado) een hevige schok van aardbeving waargenomen, die zich tegen middernacht herhaalde, in de rigting van het Oosten naar het Westen, vergezeld van eene zeebeving, waardoor een der gouvernementens knisbooten, in 2 1/2 vadm. water ten anker liggende, door de afloopende zee aan den grond geraakte. Onderscheidene minder hevige schokken hadden daarna plaats.

Timor. — Volgens bericht van den civielen gezaghebber der Solor-eilanden hebben tusschen eenige der Onderdanen van de radjah's van Larentoeka, Lawaiang en Andonara ongeregelheden plaats gehad, waarbij eenige personen van Lawaiang en Andonara zijn vermoord geworden.

De rust was echter weder hersteld.

Den 5den en 28sten Mei jl zijn te Larentoeka twee aardschokken waargenomen, de eerste in eene horizontale rigting van het Z. O. naar het N. W., welke 5" aanhield, de laatste in eene verticale rigting (J.V.C.).

Soerabaja, 20 Aug. Dingsdag 11. Is het 15 jarig zoontje van den heer K. uit een boom gevallen en, aan de gevolgen der daarbij gekomen wonden, woensdag nacht om 11 uren overleden.

Men meldt ons van Timor, dd. 12 Augustus.

Atlapoepoe. In het vorige jaar is, op het grondgebied van een onzer bondgenooten, Draitimo, een chinees vermoord en geplunderd. De toenmalige Resident, de heer Fraenkel, had bevelen gezonden, de moordenaars uit te leveren, doch zonder gevolg; nu onlangs heeft

men een der moordenaars op Atapoepoe gearresteerd; het hoofd van Noetimo was hierover niet te vreden, en is met 50 gewapenden uit het gebergte gekomen, om den arrestant te ontzetten; dit lukte echter niet en, zijn plan ontdekt ziende, is hij hals over kop naar het gebergte teruggekeerd.

Larentuka. Ongeveer zes weken geleden, heeft hier een gevecht plaats gehad, tusschen de Mahomedanen en de Portugesche (nu Hollandsche) christenen; aan weerskanten werden een paar koppen gesneld, waarmede de zaak afliep.

Timor. Sedert een paar dagen bestaan er binnen 's lands, geheel buiten ons gebied, onrustige bewegingen, verwekt door een fanatieke, zoover die op die wijze een aanhang heeft gekregen en nu het bergvolk afzet.

Hoe of men op Java er aankomt, dat het hier onrustig zoude zijn, is onbegrijpelijk; het is hier zoo rustig als het ooit geweest is; het voorgevallene op Atapoepoe en Larentuka zal men toch wel niet in rekening kunnen brengen, want dat kan nog niet bekend zijn en is van te ondergeschikten aard, dan dat men het met onrustig zoude kunnen bestempelen.

Ternate. Gedurende de maand Julij was de hitte bijna onuitstaanbaar; de vuurberg rookte niet aanhoudend door, doch somwijlen vrij sterk.

29 Julij. Heden morgen arriveerde alhier Z. M. schroefschoener *Bali*, commandant de luit-ter-zee 1ste klasse Jhr. van Capellen, komende van Japan; ze zal zich alhier van steenkolen voorzien, ten einde de reis naar Batavia te vervolgen.

Omstreeks 2 uur van denzelfden dag, had er hier een hevige aardschudding plaats; de trilling der aarde hield eenige minuten aan; de rigting was van N. W. naar Z. O. Van sommige huizen zijn dakpannen gevallen; overigens zijn nog geen ongelukken bekend.

Gedurende dien dag voelde men nog eenige schuddingen, die allen meest dezelfde rigting hadden.

Soerabaya, 24 Aug. In den nacht van den 21sten dezer, is, in een der kampongs van de kotta Lamongan, brand ontstaan, gelukkig was er geen wind en is men den brand meester kunnen worden; drie huizen zijn echter eene prooi der vlammen geworden.

— De volgende klagt ontleenen wij aan de Sing. Freepress.

Het Hollandsche Gouvernement te Batavia heeft voor gewoonte, om vreemde zeelieden of personen, die geene betrekking hebben, met de mailbooten naar Singapore te zenden, waar zij tot last van de maatschappij rondloopen of een bron van kwelling zijn voor de consuls van de respectieve natiën, waartoe zij behooren. Ons Gouvernement behoorde daartegen op te komen en, zoo daar geen ander middel voor gevonden kan worden, diende er een wet gemaakt te worden, waarbij de gezagvoerders der schepen, die zoodanige personen overbrengen, verantwoordelijk zijn voor hun onderhoud; dergelijk iets heeft eenige jaren geleden ook plaats gehad met betrekking tot de rondzwervende Chinezen. Dit is echter geen nieuwe practijk van onze Hollandsche naburen. Eenige jaren geleden hadden zij ook voor gewoonte naar Singapore ziekelijke en verlatene Chinezen te zenden, alsmede ook die, welke men om eenige reden noodig achtte, uit de Nederlandsch-Indische bezittingen te verbannen. Het liep toen zoo erg, dat, zoo wij ons wel herinneren, het plaatselijk bestuur zich bij het Nederlandsch Gouvernement beklaagd heeft; in allen gevalle weten wij, dat het toen beschouwd werd als eene alle behalve vriendschappelijke handelwijze.

Bodjonegoro, 20 Aug. — Op den 18den is alhier, op eene plegtige en zeer luisterrijke wijze gele songsong overreikt aan den Regent Tirta Noto, die hem vergund is geworden te dragen om zijn uitstekende diensten en ijver, in 's Gouvernements dienst aan den dag gelegd. Den 17den des namiddags begon het feest met een rampok, waarbij een fraaie koningstijger werd gerampokt. 's Avonds was er een diner bij den Assistent Resident. Den volgende morgen (den 18den) om half negen, werd de Regent door den controleur der afdeling in groote statie afgehaald en van den dalem te voet naar de Assistent-Residents woning begeleid, omringd en gevolgd door al zijne ondergeschikte hoofden en geheelen stoet van volgelingen. Ter plaatse aangekomen, had de plegtigheid plaats, volgens een voor deze gelegenheid gemaakt programma. Na den afloop hiervan, werd er aanslag der landrenten gehouden, waarna een déjeuner plaats vond, waaraan al de ingentenen dezer afdeling en velen uit de andere afdelingen der Residentie deel namen; hieronder waren (op een paar na uitgezonderd, die om gewigtigste redenen niet aanwezig konden zijn) alle ambtenaren der Residentie, zoo wel Europeesche als Inlandsche. Des avonds werd het feest besloten met een groot diner, vuurwerk en bal in den dalem.

(Soer. Ct.)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(Slot.)

Heden zijn in de afdelingen aangevangen de overwegingen van het wetsontwerp tot bekrachtiging van de concessie wegens den zuiderspoorweg. Of de voordragt omtrent den noorderspoorweg spoedig in discussie zal komen, is ook thans nog niet bekend.

De Minister van Marine heeft thans geantwoord op het voorloopig verslag der Tweede kamer, betrekkelijk het wetsontwerp tot regeling van de loodsdiens voor zeeschepen. De Minister begint met het vertrouwen uit te drukken, dat nog in deze reeds ver gevorderde Zitting deze niet onbelangrijke en reeds lang aanhangige zaak zal kunnen worden afgedaan; en na de redenen ontwikkeld te hebben, die eene vroegere indiening van het thans aanhangige voorstel beletteden, constateert de Minister met genoegen, dat de groote meerderheid het wetsontwerp, om de inrigting der loodsdiens uitsluitend als staatsdienst te beschouwen, heeft goedgekeurd. Het voorstel regelt, overigens, slechts de loodsdiens voor zeeschepen; de politie in de havens, het toezigt, op ligging of verplaatsing van schepen, enz. is aan het doel van dit voorstel vreemd. Wat de fondsen der gemeentelijke loodsdiens aangaat, de re-

gering heeft geene goede gronden kunnen vinden, om daarop een regt van toeëigening door het Rijk te toonen. Maar evenmin heeft het loodspersoneel der gemeenten regt op pensioen of onderstand van het Rijk. Echter neemt het Rijk de binnenloodsdienst der zeeschepen op zich, dan schijnt het billijk, waar geene of geene voldoende fondsen bestaan, dat het Rijk, aan het personeel, dat het in zijne dienst niet kan overnemen, eenige tegemoetkoming, onderstand of wachtgeld toekenne; en dit is dan ook de bedoeling der regering.

Met niet minder genoegen verklaart de Minister, uit het voorloopig verslag ontwaard te hebben, dat de wijze, waarop de algemeene kas van het loodswezen bij het Rijk zal worden overgebracht en de ontvangsten en uitgaven van het loodswezen zullen worden geregeld, bij de meeste leden bijval gevonden heeft. Het voornemen is dan ook, om jaarlijks bij de begroting der Marine over te leggen een overzicht van de geldelijke resultaten der loodsdiens over het vorig jaar. Tegen het geopperde denkbeeld, om in de wet een gebod tot periodieke toeëigening der loods-tarieven op te nemen, heeft de Minister geen overwegend bezwaar; maar hij acht het niet noodig, daar eene herziening wel niet vergeten zal worden, als de geldelijke resultaten, hetzij aan de regering, hetzij aan de vertegenwoordiging, daartoe aanleiding geven, wanneer dit ontwerp jaarlijks bij de begroting ter sprake komt.

De Minister blijft volharden bij zijne meening, om te behouden afzonderlijke ontvangers bij de loodsdiens, en hij geeft de redenen op, waarom de opdracht dier betrekking aan de ontvangers der in- en uitgaande regten niet die bezuiniging zou te weeg brengen, welke men daarvan scheen te verwachten.

Overigens heeft de Minister de redactie van het wetsontwerp hier en daar, naar het uitgedrukte verlangen der Kamer, gewijzigd.

Te gelijker tijd heeft de minister van Marine geantwoord op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot het verleen van pensioen en onderstand aan schippers, loodsen, loodskwekelingen en hulploodsen bij de loodsdiens voor zeeschepen, mitsgaders aan hunne weduwen en kinderen. Het hoofdbeginsel van dit ontwerp had bij de Kamer zoo krachtige ondersteuning gevonden, dat de Minister het overbodig acht, daarop terug te komen. Ten aanzien van de hoofdaanmerkingen, die tegen het voorstel zijn aangevoerd, zegt de Minister, dat de bepalingen van het voorstel geen terugwerkende kracht hebben ten aanzien van het bedrag der reeds verleende pensioenen en onderstanden; dat de Regering niet kan treden in het denkbeeld, om het geldelijk beheer van het geheele loodswezen onder eene afzonderlijke administratie te vereenigen en alzoo een afzonderlijk fonds, met bijvoeging der vuur-, ton- en bakengelden, in het leven te roepen; dat het voornemen bestaat, om alle bruikbare vaste loodsen van de gemeentelijke binnenloodswezens bij 's Rijks loodsdiens voor zeeschepen op te nemen, hetzij als vaste loodsen, en zoover daaraan behoefte zijn zal, hetzij als hulploodsen, laatstgenoemden onder toekenning van zeker wachtgeld, tótdat deze ook, bij voorkomende vacature, als vaste loodsen zullen kunnen invallen; en eindelijk, dat de regeling van dit wachtgeld geacht wordt, als uitvoering van de wet, geheel tot de attributen van het uitvoerend gezag te behooren, gelijk ook alle andere wachtgelden bij koninklijk besluit worden geregeld, behoudens goedkeuring der daarvoor aangevraagde gelden door de Staten-Generaal.

Doch ik vraag verschooning, dat ik uwe lezers zoolang met twee abstracte onderwerpen bezig hield; ze zijn toch zeker geen loodsen. Met meer belangstelling vernemen ze welligt, dat voor de verkiezing in de Tweede Kamer in het hoofdkiesdistrict Breda, in de plaats van wijlen den heer Mr. L. D. Storm, 1940 stembiljetten zijn ingeleverd, zonder dat iemand de volstrekte meerderheid op zich vereenigde. Er moet eene herstemming plaats hebben tusschen den heer C. W. Oomen, die 723 en den heer H. Guljé, die 667 stemmen bekwaam. Op den heer W. J. Knoop waren 339 stemmen uitgebragt.

Hoezeer tot een gansch ander doel, werd ook eene stem uitgebragt door de bestuurders der utrechtsche studenten-vereeniging Nederland en West-Indië. Deze hebben namelijk een adres aan den koning ingediend, waarin zij aandringen op eene spoedige en volledige afschaffing der slavernij.

In afwachting dat ge uw buurman eens vraagt, of die millioenste aandrang zal helpen, moet ik, van Utrecht sprekende, u nog melden, dat het provinciaal utrechtsch genootschap van kunsten en wetenschappen den 28 Junij aldaar eene algemeene vergadering heeft gehouden. Bij die gelegenheid heeft de tijdelijke voorzitter, de hoogleeraar J. A. C. Rovers, eene rede uitgesproken over een geschrift, ten titel voerende: *Traduction d'un fragment du 18e Livre de Polybe, trouvé dans le monastère de St. Laure au mont Athos 1805*, van welk werk de graaf d'Antraigues later is gebleken de schrijver te zijn.

Tot buitenlandsche leden des genootschaps zijn in het afgelopen jaar benoemd: de graaf Giuseppe Greppi, te Turijn; de heer de Crassier, te Brussel; de bekende Gentsche archivaris Prudens van Duyse en de Heidelbergse hoogleeraar K. Röder. Tot gewone leden werden door de vergadering gekozen de Heeren:

Dr. G. F. W. Baehr, leeraar in de wiskunde aan het gymnasium te Groningen; M. F. A. G. Campbell, te 's Gravenhage; J. van Deventer H. Az., te Zwolle; Dr. J. I. Doedes, hoogleeraar te Utrecht; Mr. B. van Dorp, lid van het hoog militair gerechtsh. te Utrecht; Dr. W. A. J. van Geus, te Utrecht; Dr. M. Hoek, Hoogl., te Utrecht; Dr. Hoekstra, hoogl. te Amst.; Dr. E. F. Hoi-jack, geneesh. te Amst.; Mr. J. A. Jolles, adv.-gen. bij het prov. gerechtshof in N.-Holland, te Amsterdam; Mr. F. F. Karseboom, adv.-gen. bij den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's Gravenhage; Dr. D. Steyn Parvé, commissaris aan het ministerie van binnenlandsche zaken te 's Gravenhage; A. Réville, predikant bij de de Waalsche gemeente, te Rotterdam; Dr. F. Rienderhoff, leeraar aan 's Rijks-kweekschool voor militaire geneeskundigen, te Utrecht; Dr. S. H. Rinkes, conrector aan het gymnasium te Arnhem; Mr. G. A. IJssel de Schepper, notaris

te Olst en Dr. J. van Vloten, hoogl., te Deventer

Als tegenhanger van zulk eene vergadering, zou u wel een verslag willen geven van een paar séances die hier zijn gegeven door den ridder Regazzoni uit Bergamo en waarin deze den bezoekers verwonderlijk proeven van magnetische verschijnselen heeft laten aanschouwen. Maar ik laat liet uit vrees, dat al uw lezers plotseling de kolonie zouden verlaten, om getuigen te komen zijn van die betooverende en onverklaarbare proeven. Mogt iemand niettemin toch hield waarts komen, hij onthoude zich dan van bij d'een bezoek te willen brengen aan het eiland Schokland want dit is thans zoo goed als ontruimd. Al de huisgezinnen zijn opgebroken en hebben zich verplaatst, vóór een klein gedeelte naar eenige gemeenten in Noordholland aan zee gelegen; het grootste gedeelte heeft de gemeente Kampen tot vestigingsplaats gekozen; een 2tal zijn naar Vollenhove vertrokken. Die gemeent werd onlangs door de wetgeving geschrapt uit de rij der Nederlandsche gemeenten, thans is zij het ook feitelijk.

Een gelijk lot van ontbinding trof dezer dagen de commissie tot het zamenstellen van een koloniaal militair invaliden huis. Dit geschiedde onder dankbetuiging voor de op loffelijke wijze door haar volbragte taak. Nu twijfel ik geenszins aan de loffelijke wijze waarop die commissie hare taak volbragt, noch aan de loffelijke wijze, waarop zij daarvoor dank wordt gezegd, maar liever dan uwen lezers dit te moeten kenbaar maken, deelde ik hun eenige bijzonderheden omtrent dat aanstaand invalidenhuis mede. Ze zijn echter niet bekend en à l'impossible nul n'est tenu.

(Redactie.)

FRANKRIJK.

Parijs, 7 Julij. Daar men weet, dat de diplomatie druk in de weer is, terwijl tevens bij wijze van geruch gezegd wordt, dat Rusland zich reeds met de Pruisische voorstellen vereenigd heeft en zelfs aan Keizer Frans Josef het voornemen wordt toegeschreven, om alle en zonder tusschenkomst van de andere mogendheden met den keizer der Franschen vrede te sluiten, kan het geen verwondering baren, dat het berigt van de schorsing der vijandelijkheden de hoop op een spoed einde van den oorlog heeft verlevendigd.

— Het ontgaat der aandacht niet, dat gedurig parlementairen worden gezonden naar de Oostenrijksche en Fransche hoofdkwartieren. Onder anderen heeft een officier van den generaal Urban een onderhoud gehad met den keizer en den maarschalk Vaillant, waarna de kapitein Corbin, van den stat, gevolgd door een trompette uit de residentie van keizer Napoleon naar Verona is vertrokken.

— Uit bijzondere berigten van het oorlogstooneel blijkt, dat de warmte op het dorre grondgebied tusschen de vier vestingen onderagelijk is, en dat de Franschen zowel als de Oostenrijkers, dien ten gevolge tot bijna volslagene werkeloosheid zijn veroordeeld. De keizer houdt in persoon een wakend oog op de maatregelen, welke genomen worden in het belang van den gezondheidstoestand der troepen. Onder de zaken, waaraan het Fransche leger vooral gebrek heeft, worden genoemd groente en versch water. Een en ander moet dagelijks van de Mincio worden aangevoerd.

— Sedert 3 Julij zijn de loopgraven voor Peschiera geopend. Koning Victor Emanuel heeft den volgende dag de aangelegde werken in oogenschouw genomen. Men denkt, dat de Sardijnische batterijen heden zullen worden gedemaskeerd. Aanvankelijk heeft men gedacht, dat de vesting in acht dagen zou kunnen worden ingenomen. Thans denkt men anders daarover, vertuimen met genoegzame zekerheid heeft vernomen, dat de Oostenrijkers geduchten tegenstand zullen bieden en de verdedigingswerken der sterkte in de laatste tijden aanzienlijk zijn vermeerderd.

— De Sardijnische vloot heeft La Spezia verlaten om zich met de onze in de Adriatische zee te vereenigen. Aan boord daarvan bevinden zich verscheidene officieren der voormalige Oostenrijksch-Venetiaansche marine, die in 1848 in de Sardijnische zeedienst zijn overgegaan. Men hoopt van hunne grondige locale kennis veel partij te kunnen trekken.

— Het *Journal des Débats* is van oordeel, dat de Fransche vloot zich meester gemaakt heeft van Lussit Piccolo, om daar een depot van kolen, ammunitie en levensmiddelen, alsmede hospitalen aan te leggen, ook om er zijne transportschepen te laten, ten einde tegen de vijandelijke kusten, vrij van alle belemmeringen, te kunnen opereren, even als eene armee zonder bagage of andere beletselen. Het grondgebied der Illyrische eilanden is niet begrepen in dat van de Duitschen bond.

Parijs, 8 Julij. Ofschoon wij hier reeds sedert eenige dagen op eene schorsing der vijandelijkheden waren voorbereid, heeft de tijding van gisteren avond toch eene algemeene verbazing te weeg gebragt, terwijl terstond allerlei geruchten in omloop waren omtrent den ongunstigen gezondheidstoestand onzer troepen ten gevolge waarvan keizer Napoleon, naar sommige uit den toon der dépêche wilden opmaken, zelf het voorstel tot een voorloopigen wapenstilstand zou doen hebben. Het gouvernement trachtte zoo spoedig mogelijk dien onaangename indruk bij het publiek weg te nemen, door in alle morgenbladen een nota te doen opnemen, bevattende eene verklaring, dat men niet terstond zulk een gewigt aan deze tijding mochten hechten, aangezien de geheele zaak, in plaats van eene diplomatieke schikking, louter op een militair feit nederkwam. Het blijkt intusschen, dat dit nog niet voldoende werd geacht, want de *Moniteur* van heden morgen laat op de dépêche een niet minder uitdrukkelijke waarschuwing volgen tegen iedere onjuiste opvatting der beteekenis van den wapenstilstand, wel den weg tot nadere onderhandelingen oent, die toch nog vooreerst niet het minste uitzigt op een aanbod. Deze nota's hebben hier twee verschillende meeningen doen ontstaan, daar er, volgens sommige, niets meer te doen valt, dan het zwaard in de schede te steken, terwijl anderen daarentegen van oordeel zijn, dat het nu ontwijfelbaar tot een algemeen olog moet komen. Deze laatste beredeneren de zaak eenvoudig op deze manier: » Oostenrijk is nog na

noeg verzwakt, om tot de ontruiming van Venetië
ver te gaan, zonder daartoe door kracht van wapenen
gedwongen te zijn, terwijl Frankrijk onmogelijk naar
vredelievende voorstellen zal willen hooren, wanneer
de voorwaarde der ontruiming van Italië door de
Oostenrijkers daarbij niet op den voorgrond staat. Daar
nu meer dan waarschijnlijk is, dat de schorsing der
handeligheden door eene neutrale mogendheid, onder
den invloed van andere onzijdige mogendheden is voor-
gesteld, moet men er bepaaldelijk op rekenen, dat die-
zelfde mogendheden gereed staan, zich met Oostenrijk
tegen Frankrijk te vereenigen, in geval onze regering
weigert toe te stemmen, dat Venetië in de magt van
Oostenrijk blijft." Ik laat die redenering voor thegen
is, even als de meening, dat de wapenstilstand
schets moet beschouwd worden als een gevolg van
bij onze armee heerschende dysenterie en typhus,
die blijkens alle particuliere correspondentien uit Italië,
gelijks een aantal slagtoffers maken. Wat nu de
mogelijke gevolgen betreft, men kan wel verwachten,
dat de diplomatie er gebruik van zal maken tot het doen
van voorstellen. Het is te hopen, dat die aanneme-
lijken zullen zijn.

Het zal u nu wel niet verwonderen, wanneer gij
onze dagbladen een vredelievenden geest ziet ademen,
vooral omdat ik u uit eene goede bron kan verzeke-
ren, dat het in onze hoogste kringen inderdaad op den
vrede wordt toegelegd.

Er doopt een gerucht, dat de keizer voornemens zou
zijn, ten spoedigste weder naar Parijs te komen. De
generaal Goyon, commandant onzer bezetting te Rome,
wordt aanstaanden Maandag alhier verwacht.

Parijs, 10 Julij. Er is heden niets nieuws betrekke-
lijk den wapenstilstand, zijne clausulen en zijn diplo-
matische gevolgen, die de fransche verbeelding zich haast
daaruit afleiden. Alleen berigt een depeche uit Turijn,
dat graaf de Cavour naar het hoofdkwartier is ver-
trokken, maar wanneer graaf de Cavour vertrekt, is
dat niet om een zuiver militaire kwestie te bespreken.
Menschen, die suel en regt op hun doel aangaan, bewe-
gen, dat de vrede tusschen den keizer van Frankrijk
en dien van Oostenrijk zonder diplomatische hulp ge-
sloten zal worden. In deze vooronderstelling neemt
men natuurlijk den kortsten weg aan, want als een
europeesch Congres de italiaansche kwestie moet op-
lossen, zou het voor 15 Augustus niet geëindigd zijn,
maar, volgens de bekende gewoonte van heeren diplo-
maten, zouden zij ten minste zes maanden noodig heb-
ben. Wij kennen de impressie van Duitschland nog
niet. Wat Oostenrijk betreft weten wij, hoe stijf koppig
het is, en tot dusver zijn er maar weinig personen,
die geneigd zijn om te gelooven, dat het de sterke plaat-
sen, die men het nog niet heeft ontnomen, zal verlaten
en zich tevreden houden met de linie van de Min-
cio en een aarts hertog te Venetië. Een oogenschijnlijk
onbeduidend feit zou de grondslagen kunnen doen ken-
nen, waarop Engeland en Frankrijk aan Oostenrijk zul-
len voorstellen of dit hebben gedaan, om te onder-
handelen. Ik vind dit in den Moniteur. Inderdaad,
dit blad, dat het artikel van den Times met overdreven
complimenten over de behouding des keizers en voor-
behoudingen, waarbij het wantrouwen zich bloot geeft,
overnam, publiceert heden een artikel vanden Morning-
Post, beginnende: Een vreedzame oplossing...

De Morning Post zegt, dat de hoogmoed van Oosten-
rijk geweigerd zou hebben, iets af te staan van wat
het in Italië bezat en verklaart, dat het de fransche
keizer is, die het vredelievende voorstellen heeft aan-
geboden en dat hij den krijg slechts gestaakt heeft, om
te zien of Oostenrijk er in zal toestemmen, rust en
veiligheid te bekomen ten koste van de opoffering zij-
ner heerschappij in Italië. Wij gelooven dat zich dit
zal bevestigen. Geheel Europa zal raadgevingen aan-
bieden en de wederuitbarsting des oorlogs beletten.
Dit is inderdaad de ware en duidelijke bepaalde toestand.
Ongelukkig heeft de ondervinding ons geleerd, dat Oosten-
rijk niet altoos naar den raad van Engeland luistert.
Hopen wij nogtans.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 7 Julij. Volgens de Elberf. Ztg. heeft de
prins-regent eenige dagen geleden de marsch-order on-
derteekend en zijn dien ten gevolge reeds de noodige
bevelen aan de troepen-corpsen, welke het aangaat,
toegezonden. Als toekomstig minister van oorlog wordt
generaal von Voigt-Rhetz genoemd. Deze zal, naar
men verneemt, die portefeuille aanvaarden, zoodra de
tegenwoordige minister, generaal v. Bonin, aan het
hoofd van de hem ondergeschikte legerafdeeling zal
 treden. Generaal von Voigt-Rhetz heeft o. a. bij de
jongste onderhandelingen, door de gevolmagtigden der
Duitsche staten alhier gevoerd, het voorzitterschap
bekleed. Met veel lof wordt van zijne geschiktheid
en zijn goed overleg gesproken.

Hetzelfde in den regel wel onderrigte blad schrijft
vorst Windischgrätz eene zeer goede gezindheid jegens
Pruissen toe. Wat echter diens zending betreft, geloof
het niet, dat zij in de door Pruisen, ten gevolge der
omstandigheden, aangenomen houding eene wezentlijke
verandering zal te weeg brengen, en dringt er met
nadruk op aan, dat Oostenrijk aan de geheele zaak
ten spoedigste eene weuding moge geven, waardoor
het volle licht der gerechtigheid weder op Oostenrijk
valle, en alle plannen zijner vijanden en tegenstrevers
verijdeld worden. Oostenrijk geve gehoor aan de regt-
matige eischen, zijner erf- en kroonlanden, en werpe
alle moeilijkheden terug op hen, die ze hem trachten in
den weg te leggen".

ITALIË.

Triest, 7 Julij. Uit Fiume meldt men, dat gisteren
avond het Fransche fregat Julie en een stoomschip
voor de haven aldaar zijn verschenen. Toen deze
bodems op een kanonschot afstands het anker geworpen
hadden, begaf zich de burgemeester, door vier consuls
vergezeld, aan boord. De commandant verklaarde belast
te zijn met het doen van verkenningen te Fiume, Buccari
en Porte-Re; voorts vroeg hij, of er Oostenrijksche
oorlogschepen aanwezig waren, en hoe sterk het gar-
nizoen was, en verzekerde, dat hij niets tegen de bevolking
voorhad. Het garnizoen, de regeringszetel en de archie-
ven werden van daar verwijderd, doch heden, aangezien

van ochtend de schepen weder weggevaaren zijn, terug-
gevoerd.

Het aartshertogelijk jagt Fantasia is, na de blokkade
gelukkig te hebben doorgebroken, van Venetië hier
aangekomen. Het Fransche escader voor Lussin telde,
den 5den, 16 oorlogsbodems, waaronder 3 linieschepen.

Uit Fiume wordt getelegrafeerd, dat die haven gis-
teren avond door vijandelijke schepen werd verontrust.
In Venetië is het uitzeeilen van visschersbarken en het
nachtelijk verkeer tusschen Venetië en Chioggia streng
verboden.

Brescia, 5 Julij. Ik heb het slagveld van Solferino
willen zien, en, gelijk gij u gemakkelijk kunt voorstel-
len, is het een droevig schouwspel. De landlieden zijn
bezig, kuilen te graven, waarin zij de dooden leggen,
de geallieerden aan de eene, de Duitschers aan de andere
zijde.

Ik heb een berg van door de Oostenrijkers wegge-
worpen geweren gezien; het meerendeel was gebroken.
Deze wapens zijn zeer volmaakt, van zeldzame juist-
heid en dragen zeer ver.

Wij hebben hier 34 metalen stukken, die de ver-
bondenen in den slag veroverd hebben. De helft er
van, zegt men, gaat naar het paleis der Invaliden.

Brescia heeft thans veel van een geregeld kamp.
Heden zagen wij het groote park, belegeringsgeschut
van de Piemontezen, acht fransche belegeringsbatterijen
en een ontzagelijke hoeveelheid amunitie doorvoeren.
Al de spoorwegcouvoojen zijn opgevuld met versche
troepen, wier bestemming wij nog niet kennen.

De gemeenschap is zeer moeilijk geworden, alle rij-
tuigen zijn geprest, die der particulieren dienen voor
de gekwetsten en de administratie; men vindt zelfs
geen omnibus of citadine meer. De kerken zijn alle
in hospitalen herschapen; het is eene geheele her-
schepping.

Wij zien hier een menigte celebrities doortrekken,
die naar 't hoofdkwartier des keizers gaan. Eerst za-
gen wij Kossuth, daarna den senator Pietri, oud pre-
fect van politie, alsook twee dichters van Trente, de
Heeren Gazzoletti en Preti, die de wenschen hunner
landgenooten gingen ontboezemen. Eindelijk weten
wij, dat de beroemde geschiedkundige, de heer Cezar
Cantu, een lang onderhoud met den keizer heeft gehad.

De hitte is stikkend; wij hebben 24° Réaumur.

Napels, 9 Julij. Onze tot dusverre zoo vreedzame
stad is eensklaps, in den avond en den nacht van den
7den en den morgen van den 8sten, het toneel ge-
weest van ernstige en beklagenswaardige wanordelij-
heden, door het oproer van een gedeelte der militai-
ren, uitmakende het 2de, het 3de en het 4de regiment
Zwitsers, die zich alhier in garnizoen bevinden.

Donderdag, tegen half negen 's avonds, ontstond een
bloedig gevecht, eerst in de verschillende kazernes, tus-
schen de oproerige en getrouwe gebleven militairen.
De kolonel van het 4de regiment en verscheiden offi-
cieren werden door hun soldaten omgebracht.

Na dit moorddadig gevecht begaven de oproerlingen
der verschillende regimenten zich vereenigd naar 't pa-
leis Capodimonte, de residentie des konings. Maar de
yaste en besloten houding der napolitaansche jagers
van de koninklijke garde, welke op dien dag de dienst
hadden bij 't paleis, en de onmiddellijke aankomst van
een gedeelte gardehuzaren van 't 1ste boezemden hun
vrees in, waarop zij naar 't veld van Mars, buiten de
poort der hoofdstad, trokken, waar zij den ganschen
nacht doorbrachten. Daar hebben deze beklagenswaar-
dige verdoolden den herbergier en een strooverkoop-
per, die hun hunne waar zonder betaling niet wilden
leveren, gedood en verscheiden op zich-zelfen staande
huizen geplunderd.

Gedurende dezen tijd begaf de president van den raad
zich naar den koning te Capodimonte, en er werden maat-
regelen genomen, om dit oproer te onderdrukken, door
de bewerkers er van tot hun pligt te brengen. Ten
dien eind: werden een bataillon jagers van de garde, een
bataillon van het 11de van linie, een bataillon van
het 3de zwitsersche, het 13de bataillon jagers, een
escadron dragonders en twee batterijen artillerie naar
't veld van Mars gezonden, om de oproerlingen te om-
singelen, die zich daar met wapens en bagage, ten ge-
tale van 7 à 800, bevonden.

Den 8sten, te 5 uren 's morgens, begaf de generaal,
commandant der Zwitsers, zich tot de oproerige mili-
tairen, om hen tot hun pligt te brengen en van hen
het neerleggen hunner wapens te vorderen; maar deze
ongelukkigen bleven doof voor de stem hunner aanvoer-
ders en landgenooten, en beantwoordden deze opschepping
door een musketvuur, dat den generaal kwetste. Een
twintigtal officieren en soldaten van het 5de zwitsers-
che werden door deze losbarsting gedood of gewond.
Toen viig een verschrikkelijk toneel aan, waarvan
ik mij een denkbeeld heb kunnen maken, door eenige
oogenblikken later het slagveld te bezoeken, toen het
nog met dooden en gekwetsten bedekt was, waut ge-
neraal Nunziante gaf bevel, twee schrootladingen op
hen los te branden, waardoor de grond met dooden en
gewonden bedekt werd, en dat de onderwerping der
oproerlingen ten gevolge had.

Wat toch is de oorzaak geweest van dit oproer, dat
schrik en verwarring in de stad te weeg bragt en ten
gevolge waarvan 78 man gedood en 235 min of meer
gekwetst zijn geworden? Eenigen schrijven het toe aan
revolutionaire opgewondenheid en aan een ongeluk-
kigen najver, die ontstaan is bij gelegenheid van den
tegenwoordigen oorlog tusschen de Zwitsers uit de
cantons, waar men Fransch, en hen uit die cantons,
waar men Duitsch spreekt. Anderen integendeel, en
ik geloof met meer grond, zoeken de oorzaak in de
verandering, die men in het vaandel der regimenten
gemaakt heeft, door er den beer, het zinnebeeld der
cantons, uit weg te nemen, iets dat door het gouver-
nement bevolen is, ten einde in overeenstemming te
handelen met de verklaring van den landdag, inhoudende,
dat in 't vervolg geen regiment in vreemde dienst
den naam van zwitsersch regiment meer mag dragen,
terwijl de regimenten, die nog in dienst van Na-
pels zijn, hun oude benaming willen blijven dragen en den
beer, het zinnebeeld huns lands, steeds op hun vaan-
del willen behouden.

Ten gevolge dezer droevige gebeurtenissen, heeft het
napolitaansche gouvernement besloten, dat alle Zwitsers,
die naar hun land wenschen terug te keeren, de dienst
kunnen verlaten. Reeds hebben, naar men verzekert,
1800 man hun besluit te kennen gegeven, naar hun
vaderland weder te keeren, en er is bevel gegeven, om
schepen in gereedheid te brengen, die hen naar Genua
zullen voeren.

Heden zijn de drie zwitsersche regimenten in hunne
kazernes geconsigneerd, en de dienst wordt uitgeoef-
end door napolitaansche troepen-alleen.

ZWEDEN.

Stokholm, 8 Julij. Koning Oscar is heden ochtend
overleden. De Kroonprins is tot Koning uitgeroepen
onder den naam van Karel XV.

Koning Joseph Frans Oscar was geboren 4 Julij
1799; hij volgde zijn vader Karel XIV Jan (Bernadotte)
8 Maart 1844 op den troon. Hij was sedert geruimen
tijd reeds ziek en had het beleid der regering sinds
twee jaren aan den Kroonprins, als regent, opgedragen.
Hij was gehuwd met de Koningin Josephine Maximiliaane
Eugenie, dochter van den Hertog Eugenijs van Leuch-
tenberg, geboren 14 Maart 1807. Hij laat drie zonen en
eene dochter na.

De tegenwoordige Koning van Zweden en Noorwegen,
der Gothen en Wenden, Karel Lodewijk Eugenijs, is
geboren den 5den Mei 1826 en den 19den Junij 1830
in het huwelijk getreden met Prinses Wilhelmina Fre-
drika Alexandria Anna Louisa der Nederlanden, dochter
van Prins Frederik der Nederlanden, geboren 5 Augustus
1828. De Kroonprins Karel Oscar Wilhelm Frederik, Her-
tog van Südermannland, is geboren 14 Decemb. 1832.

Ingezonden stukken.

BOEK BESCHOUWING.

Roei uit het onkruid!

Stout kinderen voor zoete kinderen, geteekend en berijmd door
J. Norweb. Rotterdam, H. Nijh.

Het kluchtige prentenboek, enz. 's Gravenhage, M. M. Couvel.
Een Nieuw aardig prentenboek, enz. door W. P. Razoux. Schie-
dam, H. A. M. Roelants.

Drie verschillende prentenboeken, uitgegeven bij A. W. Sijthoff, te
Leiden.

Het schijnt, dat de donder des geschuts, die thans geheel Eu-
ropa overgalmt, het jammeren van gekwetsten en het snikken van
weduwen en weezen, van ouders en broeders en zusters, wier
klaagtoonen in Frankrijk, Italië en Oostenrijk ten hemel stijgen,
als de wraakkreet voor de gruwzaamheid, het schijnt zeggen wij,
dat deze vreeselijke geluiden zoodanig de menschheid beheerschen,
dat er plaats noch tijd overblijft, om zich met andere zaken bezig
te houden. Inzonderheid geldt dit op het gebied van 't onderwijs.
Geen nieuwsblad in het moederland schijnt tijd te hebben, een
luttel oogenblik te gunnen aan andere zaken dan die des oorlogs
in Zuid Europa. En toch zijn er oorzaken te over, om ook op
geestelijk gebied krijg te voeren tegen vuig winstbejag en onver-
geeflijken wansmaak. Men heeft wel eens gezegd, dat het geweten
van vele uitgevers en boekhandelaren onmetelijk ruim is, en
als men thans een oog slaat op de producten, die de nimmer-
matte pers verlaten, begint men te gelooven, dat er wel iets waars
ligt in deze bewering. Wij nemen iets uit het vele: het zijn eenige
kinderwerkjes, die wij op het oog hebben, eenige prentenboeken,
in den laatsten tijd uitgegeven — mogten ze zijn als dagvliegers!
De kinderlijke leeftijd is heilig, en met geen leeftijd wordt roe-
keloosder den spot gedreven, dan juist met dezen. Wat men het
kind geeft, moet goed, waar en schoon zijn, wat daar boven gaat,
is vergift; die iets anders schenkt, doet een duivelen gaven, pleegt
zedelijken moord. De werkjes, die aan 't hoofd dezes staan, zijn
noch goed, noch waar, noch schoon; het is de wansmaak ten top
gevoerd. Men oordeele!

I. 1. *Geschiedenis van Jantje Pulkenus.*
Hier worden de kinderen vergast op de historie van een klein
stouten jongen, die telkens met zijn vingers in den neus zat, en
die daarvoor gestraft werd, door het verliezen van den neus.

Maar eens, verbeeld u nu zijn schrik, als hij ontwaakt
Eens, op een droevig oogenblik,
Dat hij alweer te pulken stond.
Viel . . . »bons!" zijn gejuig op den grond!

Dat is waarheid, dat is echt kinderlijk, niet waar? Wordt het
u niet wee om het hart over de frauwiteit van den ellendigen
rijmelant?

2. *Pret de Huilebalk.*
No. 2 is niet beter. Een jongen, die magtig veel plezier
schijnt te vinden in huilen, wordt door zijn vader als een huile-
balk gekleed en in de deur ten toon gesteld.

In No. 3 leest men van een meisje, dat telkens met een mes bezig
was; ook nu weer sneed zij-zelve een stuk van een koek. Waar-
schuwden hielp niet, zij gaat voort, tot dat het mes uitschiet en
haar midden door snijdt!!!

No. 4 is de geschiedenis van den Inistervink, die, op een tijd,
dat hij aan de deur stond te luisteren, een spin in zijn oor kreeg,
welke er vervolgens door een chirurgijn, met een groote spuit,
gevuuld met melk en water, ward uitgespoeld!

Gerrit de leugenaar no. 5 wordt door zijn moeder bedreigd, dat
hij de pokken zal krijgen, als hij het liegen niet laat. En het ge-
beurt ook, hij komt thuis, met pokken bedekt, en de moeder zegt
toen zij haar kind zoo vreeselijk ziet: »zoo moet het zijn.

Het walgt ons verder te gaan. De vorm is aan den inhoud
gevenredigd, en de prenten wanstaltige karikaturen, die afkeer
verwekken. Schande voor den jammerlijken prudiclichter, een
dergelijk vod te schrijven, maar schande ook voor den uitgever,
op dese wijze mede te werken tot bederving der jeugd. Meent
men daarmee haar te amuseren? Ja, zij vermaakt er zich mee,
maar leert het zoo ongevoeilig met de ondsugd doen, en op dese
wijze wordt de grond bereid, waarop naderhand verdorven fran-
sche romanlectuur gretig kan opgroeyen.

II. Wij worden hier eerst onthaald op de geschiedenis van een
meisje, dat krom was geworden, door scheef en veerovergeboogen
te zitten. Alle middelen werden beproefd, om dit gebrek te ver-
helpen. Het laatste was een werktuig van een vreedzen dokter,
waarop het kind werd uitgerekt, gewrongen en gesnepen. Uit
vrees voor een tweede proef, neemt zij 's nachts — de maan met
uitgestoken tong staat aan den hemel — de vlugt en awiof in
den vreemde bedelend rond, totdat zij zich op 't laatste bekeerde
en naar huis ging, waar zij vriendelijk opgenomen werd en einde-
lijk, met een waarschuwing voor jonge meisjes tegen het krom
zitten, stierf.

Daarop volgt de historie van een jongen deugniet, die allerlei
kwade streken uitvoerde, van school werd gegaagd, daarop als
lichtmatroos naar de Oost dienst nam (N. B. zonder dat zijn ou-
ders er iets afwisten) maar wegens zijn ondeugendheid door den
kapitein op een wild en woest eiland aan wal werd gezet, waar hij
moest dolen zonder geld en goed, noch armer dan den armsten
bloed. Maar dit eiland werd bewoond door menscheneters, die
hem, bij gelegenheid van een bruiloft, vermoordden en opaten.

III. Op No. 3 hebben we de minste aanmerkingen.
Toch vatten wij niet, waartoe zulke overdreven gezochte, malle
histories, als die van een jongen, die door een verver groen wordt

SCHEEPSBERICHTEN.

Straat Sunda doorgezeld.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, VAN, TOEGANG, AGENTEN. Lists ship arrivals from August 23 to 29.

Aangekomen schepen te Batavia.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, VAN, TOEGANG, AGENTEN. Lists ship arrivals to Batavia from August 27 to 30.

Vertrokken schepen van Batavia.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, NAAM, TOEGANG, AGENTEN. Lists ship departures from Batavia from August 28 to 31.

In lading liggende schepen te Batavia.

Table with columns: VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, BESTEMMING, AGENTEN. Lists ships in cargo at Batavia from August 28 to 31.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, VAN, TOEGANG, AGENTEN. Lists ship arrivals to Samarang from August 19 to 25.

Vertrokken schepen van Samarang.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERERS, NAAM, TOEGANG, AGENTEN. Lists ship departures from Samarang from August 19 to 25.

geschied, omdat hij figuren teekende op een muur, waaraan de eerste huishekkelder bezig was, of van een ander, die, hij storm en regen nigaande, met zijn parapluie de lucht invloog. Is dat gezonde kinderboek? Neen, waarlijk niet, een kind, dat reeds enigzins ontwikkeld is, vindt het flauw. Was er niets anders voor u uit te geven, mijnheer Roblants, dan zulke karikaturen, die het beste missen? Van u, die het gewaagd heeft, een aantal der beste hollandsche schrijvers en dichters uit te geven, voor het hollandsch publiek, van u hadden we iets beter verwacht. Voorwaar, er behoort geest toe, om onschuldig met en voor kinderen te boerten, zonder het fijne kindergevoel te kwetsen.

Van deze drie werken zijn no. 1 en 2 — en hiervan is no. 2 nog het minst — ellendige proffen. In alle drie zijn de plaatjes beneden alle kritiek, maar die van no. 2 het diepst. En de taal is onhollandsch, het kleine staaltje, dat wij aangehaald hebben, diene tot bewijze. Wanneer zal de tijd komen, dat er alleen wat waarlijk goed in de boekhandel wordt uitgegeven?

Wij komen tot eenige prentenboeken, uitgegeven te Leiden bij A. W. Sijthoff. No. 1 is 'De plantjes koopman', een boek, vol met de kindergevoelen. Bijvoorbeeld: een koe staat in een soort van hok, of stal, we kunnen niet regt onderscheiden, en zij wordt door een knaap gevraagd, waarom zij zoo treurig is. Zij antwoordt, omdat mij mijn kind ontnomen is, waarop het knaapje hevat: 'Wel koe, dat is een diaps grief; (sic!)

Gij hebt geen trek naar drank of eten; Een dier heeft ook zijn kinderen lief; Dat hoop ik immer te vergeten!

Hoe aardig niet waar? — van 'zelfde allooi is de moraal bij een plaatje: 'de sneeuwman,' waar mijn vader zegt: Die voorspoed niet verdragen kan, zal als een sneeuwman zijn, nl. voor de zon smelten.

Maar moeijer nog is de geschiedenis van een duif en een bij. Een bij viel in den stroom; dit zag een duijfe, die der drenkeling een blaasje toewierp, waarop des duif ging zitten en aldus gered werd. Het vrend is deze hede van de duif tot de bij! De dankbaarheid van de bij is echter, carieuus. Een slang, met vonkend oog, wrong sich kronkelend naar omhoog — keurige natuurschildering!! — tot schrik van duijfs moedertrouw. 'Wacht,' zef de bij, 'hier is gevaar, zij redde mij, nu help ik haar.' — Nu, dat behoort ook zoo. — En dapper vloog ze met een vaart naar 't ondiep, dat steed klom en won, en stak 't zoo duchtig in den staart, totdat het niet meer klimmen kon, en nedertuimelde in den plas, waar 't bijje eerst in gevaar was. 'Zie, zie,' zef 't bijje, dat is klaar, de zwakken helpen ook elkaar. 'Dat hebben de dichter en de uitgever elkander mischien ook gezegd.

Het geheele boek door te loopen, zou te veel geverg'd zijn, en van ons en van den lezer: er liggen er nog twee naast ons. Tot slot van dit boekje nog het volgende:

Een ziek kind vraagt der moeder, het hem eens luchtig te maken, door hem het bed uit te laten en het raam open te doen en voegt er de volgende keurige versregels bij:

Ook wil ik van dien bitteren drank, Dien gij daar weer in 't kopje schonkt, Geen enklen drop meer slikken.

Hierop antwoordt mama: 'Wordt zoo de hooge gunst van God, Mijn dierbaar kind! door u bespot? Zoudt gij on dankbaar wezen? Hij gaf en liefde en kracht aan mij, Hij schonk de heilzaamste artsenij, Waardoor gij kunt genezen. Is dat uw dank?' — Och lieve Moë, Wees niet bedroefd, dek mij maar toe, Ga dan van Jezus lezen.

Dit zal zeker heel mooi moeten zijn, maar wij moeten eerlijk bekennen, niet op de hoogte te zijn, om dergelijke schoonheden te waarderen.

No. 2 heet: 'Kleine vertellingen voor lieve kleine hartjes. Wat lieflijke, hartelijke titel! Met gekleurde plaatjes, d. i. met gedrochtelijke kakebuste figuren. Verbeeld u den morgenstond in Holland op het land: den man aan den hemel, met güttegom geveerd, die er heel slaperig uitziet; zij is dan trouwens ook aan 't ondergaan, twee misauwende katten op het dak, een paar kierende huffens op het slag, een krasjende haan, een blaffende hond, een springend en blatend schaap en een loejende koe, — wordt gij niet doof van zulk een charivari, zulk een concert monstros? De dichter verzekert echter:

'Die toonen vormen, nauw verwant, Een heetlijk morgenlied op 't land.'

Heilige Apollo! straf hem! Verdoel hem, om onophoudelijk dat heetlijk morgenlied te hooren!

Wilt gij nog meer proeven van dergelijke pözie en teekening? Of gaat het u als ons, waarde lezer! hebt gij genoeg aan dit proefje? Welan dan no. 3.

Een kerfje 'stel: 'Leven en bedrijf van Daniel Döm, genaamt Dömmé Döar.

Naat zijn geslachtenaam, de portretten zijner ouders, zijner onderwijzers en van allen, met wie hij in aanraking kwam, te oordeelen, kon de jongen niet anders dan dom zijn. Zijn vader is een volmaakte type van dat slag, dat met den hoed in den nek, een langen blaauwen jas aan, gouden ringen in de ooren en een groote groen katoenen parapluie onder den arm, in een Hollandsche stad langs 't Heeren straten paradeert, vergezeld van zijn hem waardig, evenbeeld: Letterlijk walgt het ons, met het oog op de afsijtelijke plaatjes en toestanden, iets aan te halen; tot hel staving onzer veroordeeling van dit boek.

Zulk onkruid wordt ons hier uit het moederland gezonden ter vergiffiging onzer kinderen. Hebt gij geen beters gaven, liever niets dan vergif. O, stond er nogmaals den Bragman op, of een Hippocreen ontzavelaar, die deze kinderleestuur ten onzen gezonde en vernielde; die de uitgevers en vervaardigers aan de algemeene verachting prijs gaf! Gean vrede met hen, neen, een strijd dient er gevoerd te worden tegen dergelijke uitgaven. De kritiek moet de verpöetters, en de boekhandel-zelf haar helpen. Niemand moet dergelijke prullen in zijn winkelkast duffden, veel minder ze ten verkoop aanbieden. Die ze zoekt te verspreiden, maakt zich even schuldig als die ze uitgeeft. Hopem we, dat deze vödden spoedig mogen wezen waar ze behooren, en dat wij immer weer genoegzaakt mogen wezen, een letter op het papier te brengen ter afkeuring van dergelijk onkruid.

(Redactie.)

Maandag den 22 dazer ontsloten zich op het onverwachts de deuren van den Batavia'schen Schouwburg, en ondanks de afwezigheid van het geheele geselschap tooneelisten, woonden wij daar weder eens voorstelling bij.

Het was dan ook slechts een viertal kunstenaars — debris van verbeere treepen — dat het officie ophiusterde.

Neemt men in aanmerking, hoe gering de beschikbare middelen waren, dan is men gedwongen te erkennen, dat daarvan met een bijzonder talent is gebruik gemaakt, om het publiek eenig vernemen te verschaffen; waaraan thans zulk een behoefte bestaat.

De goed gekozene en door Mevr. Ghyzera Fossia uitmuntend voorgedragene 'chansonnettes' haar bevallig en juist spel, in 'de allig' van Octave Feuillet, de verzenaalyke pogingen van den heer Potier, in wien het publiek een — voor vele jaren — gevechten koniek weder zag, en die zijne vertrouwdheid met het tooneel, noch zijn talent van grimeren verloren had, dit alles vöfde de aandacht en dank van de zijde van het publiek.

Thans vernemen wij, dat eene nieuwe voorstelling ophanden is, die men best is eenige stukjes, die onder het bereik der gebrekeke hollandsche vallen; doch een litterarische waarde niets te verwachten, maar te studeren. Mogten de gebreken, die deze voorstelling voorstellingen noodwendig aanklevan, door de geveerde voorstelling van de Batavia'sche publiek zal door eene aardige ophomst op de belangstelling willen bewijzen, wanneer het vernemen, dat de volgende voorstelling ten vöorde van den heer Potier zal worden gegeven, wij vertrouwen, dat het noodig is hierop met meer vrooken aan te dringen.

BATAVIA, 31 Augustus 1859.

(Redactie.)

In lading liggende schepen te Samarang.

Table with columns: VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERDER, BESTEMMING, AGENTEN. Lists various ships and their agents.

Aangekomen schepen te Soerabaja.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERDER, VAN. Lists arrival dates and agents for ships at Soerabaja.

Vertrokken schepen van Soerabaja.

Table with columns: DATUM, VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERDER, NAAR. Lists departure dates and destinations for ships from Soerabaja.

In lading liggende schepen te Soerabaja.

Table with columns: VLAG, NAMEN DER SCHEPEN, GEZAGVOERDER, BESTEMMING, AGENTEN. Lists cargo ships and their agents.

REGALEN LIJST.

REGALEN LIJST. VAN DEN 15 TOT EN MET DEN 27 AUGUSTUS 1859. Van Nederland per Ned. bark Nicolaas Witsen, gez. Stoffels. 3 kn. gemerkt G. S. No. 1/2.

Van Nederland per Ned. bark Maria Agnes, gez. de Bos. 1 pak gemerkt J. H. Z. D. Van Nederland per Ned. bark Maria Magdalena, gez. Willenbrink. 1 pak gemerkt K. K.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 30 AUGUSTUS.

Arak, f 40 @ f 45, — Koffij, Java —, Padang, niet aan de markt. Suiker No. 16 f 17, — 12,000 pic. te Soerabaja afgedaan.

TE SAMARANG, DEN 27 AUGUSTUS.

Koffij, f 32,50— Suiker No. 16, f 16,50,— Indigo, f 3,65,— Koehuiden, f 60,— w kodie.

TE SOERABAJA, DEN 25 AUGUSTUS.

Suiker 16 1/2 @ f 16 1/8 Koffij. Rijst, (Carga) w kofjang f 130 @ f 130,— idem (witte) " " f 160 @ f 170,—

TE PASOEROEAN, DEN 24 AUGUSTUS.

Suiker No. 16 f 16 3/8 tot 16 1/2 geboden. Rijst, (witte) w kofjang f 150,— id. (carga) " " f 120,—

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 24 Augustus 1859.

62,265-69 pic. Suiker, oogst 1859. 3,285-92 " " " 1859. 46,695-33 " Koffij " 1859.

DER FABRIEK

Table with columns: DER FABRIEK, Get. b., PIC. SUIKER. Lists sugar production from various factories.

Te Zamen 6002 67,412-84 pic. Suiker. 46,695-33 " Koffij.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 14 tot en met den 16 Augustus 1859.

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. schip Johannes Christiaan, gez. van Heemstede Obelt, agt. C. Bahre en G. Kinder. 1 ledikant, Lange en co.

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. bark Jansz, gez. Lupeke, agt. B. Kopersmit en co. 251 kn. kop. munt, Gouvernment.

Aan- en Uitvoer te Amboina van den 1 tot en met den 27 Julij 1859.

Van Batavia per N. I. stoomb. Andon, gez. Boesboom. 25 kn. wijn, 2 do. manufact.

Uitvoer.

Naar Batavia per N. I. stoomb. Ambon, gez. Roseboom. f 675 zilv. munt, 40,950 f kruidnagelen, 11 kn. kajoe postie olie, Voor Soerabaja.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

2. The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps from identifying a transaction to entering it into the accounting system, ensuring that all necessary details are captured.

3. The third part of the document addresses the role of the accounting department in monitoring and controlling the company's resources. It discusses how accurate records enable management to make informed decisions about resource allocation and to identify areas for cost reduction.

4. The fourth part of the document discusses the importance of internal controls in preventing errors and fraud. It highlights the need for a strong internal control system that includes segregation of duties, authorization requirements, and regular reconciliations.

5. The fifth part of the document discusses the role of the accounting department in providing financial information to management. It emphasizes that timely and accurate financial reports are essential for effective decision-making.

6. The sixth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

7. The seventh part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps from identifying a transaction to entering it into the accounting system, ensuring that all necessary details are captured.

8. The eighth part of the document addresses the role of the accounting department in monitoring and controlling the company's resources. It discusses how accurate records enable management to make informed decisions about resource allocation and to identify areas for cost reduction.

9. The ninth part of the document discusses the importance of internal controls in preventing errors and fraud. It highlights the need for a strong internal control system that includes segregation of duties, authorization requirements, and regular reconciliations.

10. The tenth part of the document discusses the role of the accounting department in providing financial information to management. It emphasizes that timely and accurate financial reports are essential for effective decision-making.

11. The eleventh part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

12. The twelfth part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps from identifying a transaction to entering it into the accounting system, ensuring that all necessary details are captured.

13. The thirteenth part of the document addresses the role of the accounting department in monitoring and controlling the company's resources. It discusses how accurate records enable management to make informed decisions about resource allocation and to identify areas for cost reduction.

14. The fourteenth part of the document discusses the importance of internal controls in preventing errors and fraud. It highlights the need for a strong internal control system that includes segregation of duties, authorization requirements, and regular reconciliations.

15. The fifteenth part of the document discusses the role of the accounting department in providing financial information to management. It emphasizes that timely and accurate financial reports are essential for effective decision-making.

16. The sixteenth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

The document continues with a detailed discussion on the various aspects of financial accounting, including the classification of transactions, the use of double-entry bookkeeping, and the preparation of financial statements. It also touches upon the importance of consistency and objectivity in financial reporting.

Further down, the document explores the relationship between financial accounting and management accounting, highlighting how financial data is used to evaluate performance and make strategic decisions. It also discusses the role of the accounting department in ensuring compliance with relevant laws and regulations.

The document then delves into the specifics of asset and liability management, discussing how accurate records are essential for determining the company's net worth and for assessing its financial risk. It also addresses the importance of regular audits in verifying the accuracy of the accounting records.

In the final sections, the document summarizes the key points discussed and emphasizes the overall importance of a robust accounting system for the success of any business. It concludes by stating that accurate financial records are the foundation upon which all other financial decisions are made.

The document ends with a final statement on the importance of maintaining accurate records of all transactions, reinforcing the central theme of the entire text.